

Muistio

Luonnon virkistyskäyttöstrategian ohjausryhmän 3. kokous

Aika: torstaina 15.6.2021 klo 9.00-11.00

Paikka: etäyhteydellä (Microsoft Teams)

Osallistujat

Tarja Haaranen, ylijohtaja, YM (puheenjohtaja)
Miliza Malmelin, erityisasiantuntija, YM (jäsen)
Matti Nieminen, erityisasiantuntija, YM (sihteeri, jäsen)
Markus Tarasti, yksikön päällikkö, YM (jäsen)
Marianne Selkäinaho, maaseutuylitarkastaja, MMM (jäsen)
Maria Torttila, erityisasiantuntija, LVM (jäsen)
Mari Miettinen, asiantuntija, STM (jäsen), klo 9.00-10.00
Ida Honkanen, asiantuntija, TEM (jäsen)
Armi Liinamaa, budjettineuvos, VM (jäsen)
Tommi Muilu, ylijohtaja, ELY-keskukset/Y-vastuualue (jäsen)
Sakari Kokkonen, päällikkö, Metsähallitus Luontopalvelut (jäsen), klo 10.45-11.00
Taina Väre, erityisasiantuntija, Kuntaliitto (jäsen)
Leena Kristeri, lakimies, MTK (jäsen)
Eki Karlsson, toiminnanjohtaja, Ulkoilufoorumi/Suomen Latu (jäsen)
Janne Jauhiainen, toimitusjohtaja, Fountain Park Oy (erikseen kutsuttuna asiantuntijana kohdassa 4.)

Poissa:

Anna-Leena Seppälä, yksikön päällikkö, YM (jäsen)
Erja Metsäranta, rakennusneuvos, OKM /Tiina Kivisaari, johtaja, OKM (varajäsen)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Tarja Haaranen avasi kokouksen. Todettiin läsnäolijat.

Todettiin Kuntaliitto ilmoittaneen jäsenvaihdoksesta. Kuntaliiton varajäseneksi ohjausryhmään Miira Riipisen tilalle on nimetty ympäristöpäällikkö Tommi Maasilta.

Sovittiin kokouksen osittaisesta tallentamisesta (asiakohta 5.)

2. Edellisen kokouksen muistio

Hyväksyttiin muutoksitta 25.3.2021 pidetyn kokouksen muistio. Se oli ennakkoon nähtävissä Tiimeri – työtilassa ([linkki](#)).

3. Katsaus strategiavalmistelun tilanteeseen

Sihteeri Matti Nieminen kertoi, että viimeiset työpajat ovat toteutuneet suunnitellusti (työpaja 4: Toimijoiden roolit ja hallinnollinen organisoituminen sekä työpaja 5: Tulevaisuus). Tiimeri -työtilassa oli ennakkoon nähtävillä näissä työpajoissa pidetyt alustukset ([linkki](#)).

Strategiaa valmistelevan työryhmän kokousten muistiot olivat ohjausryhmän jäsenille ennakkoon nähtävillä

Tiimerissä ([linkki](#)). Työryhmän puheenjohtaja Miliza Malmelin kertoi, että työryhmän jäseniä oli lisäksi osallistunut työpajojen tulosten tarkasteluun, otakantaa.fi –kansalaiskyselyn valmisteluun sekä tutkimuskokoukseen.

Eki Karlsson tiedusteli, miten strategiatyötä oli muuten tehty. Sihteeri kertoi valtioneuvoston kanslian strategiaosaston konsultoineen ympäristöministeriötä strategian valmistelusta ja heidän edustajansa alustaneen neljännessä työpajassa. Lisäksi valmistelussa oli kiinnitetty huomiota julkisen hallinnon strategiaan, muun muassa sen esitystapaan.

4. Otakantaa.fi –kansalaiskysely

Sihteeri kertoi kyselyä tukeneen viestintäkampanjan tuloksista. Tarjouskilpailulla valitun Kaskas Media Oy:n suunnittelema viestintäkampanja toteutettiin erityisesti sosiaalisessa mediassa, jossa mainontaan käytettyjä resursseja optimoitiin Columbia Road'in alihankintatyönä. Kohderyhmänä huomioitiin erikseen myös nuoret. Kuvitettua materiaalia tuotettiin some-käyttöön ja lisäksi tuotettiin ympäristöministeriön näyteikkunoihin julisteet. Strategialle valmistettiin myös graafinen tunnus.

Otakantaa.fi –kysely oli avoinna 6.-31.5. ja siihen saatiin 8047 vastausta. Kyselyn valmistelussa konsultoi ja vastaukset analysoi Fountain Park Oy, jonka toimitusjohtaja Janne Jauhiainen esitteli tulokset (erillinen diaesitys).

Jauhiainen kiinnitti huomiota, että vaikka kyselyssä ei käytetty otantamenetelmää, vastaajien määrä suhteutui varsin tarkkaan maakuntien väestöön. Vastaajista enemmistö (n. 2/3) oli naisia ja eri ikäryhmät olivat melko hyvin edustettuina, painottuen lievästi työikäisiin. Hieman yli 200 vastaajaa kertoivat edustavansa jotakin organisaatiota, mutta toivat vastauksissaan usein esiin myös omaa henkilökohtaista näkemystään.

Jauhiainen esitteli myös tuloksia kyselyn päättäneestä avoimesta vastauksesta. Siinä vastaajilla oli mahdollisuus kertoa, mikä on heidän mielestään tärkeää luonnon virkistyskäytön edistämisessä Suomessa. Tähän saatiin 4141 vastausta. Lisäksi määrällisten kysymysten (joissa oli valmiit vaihtoehdot) tarkennuksia saatiin yhteensä 18 985 vastausta. Avoimissa vastauksissa tuotiin useimmiten esiin metsiä (24% vastaajista) sekä alueiden säilyttämisen ja luonnon suojelemisen tärkeyttä (23%).

Armi Liinamaa kysyi virkistyskäytön määrittelystä ja tulkinnasta, ymmärsivätkö vastaajat sillä kansallispuistoja vai takapihojaan. Jauhiainen totesi, että tätä ei voida kovin tarkkaan määritellä laajassa kyselyssä, mutta myös kansallispuistoista puhuttiin.

Eki Karlsson sanoi, että tuloksista olisi hyvä perata alueellisia ja paikallisia eroja. Hän totesi myös, että ulkoilun näkökulmasta tulee alueiden käytössä ahdasta niin liikunnallisen aktiviteetin kuin luonnonsuojelun näkökulmasta. Jauhiainen kertoi, että yksittäisten kuntien tarkkuudella ei kysytty, mutta maakuntataso on nähtävissä. Jauhiainen kertoi, että vastaajat puhuivat myös päällekkäin alueiden säilyttämisestä ja luonnon suojelusta. Avoimessa kysymyksessä liikuntamahdollisuudet toi esiin 3,5% vastaajista. Alueiden riittävydestä tuli mainintoja varsinkin kaupungeista.

Maria Torttila kysyi, miten ”metsät” -kokonaisuuden sisällön voisi tiivistää. Jauhiainen kuvasi monien vastaajien toivoneen, että Suomessa pidetään huolta metsistä eikä tuhota niitä.

Eki Karlsson kertoi kokouksen keskustelupalstalla, että heidän teettämänsä kyselyn perusteella eniten kehitettävä liikuntapaikka on kansalaisten mielestä lähiulkoilureitti.

5. Strategiarungon valmistelu

Sihteeri esitteli strategiarungon, jonka luonnos oli toimitettu ennakkoon tutustuttavaksi 8.6.2021. Siihen sisältyivät sisällysluettelo, missio, visio (3 vaihtoehtoa), strategiset tavoitteet ja toimintalinjausten aihiot.

Eki Karlsson kommentoi sisällysluetteloja ja esitti, että johdantoon sisällytettäisiin virkistyskäytön merkitys. Strategian rajapinnoissa tulisi huomioida ministeriöiden lisäksi eri toimialueet ja toimijat. Lukuun *Hyödyt* liittyen hän kertoi, että Euroopassa on tehty ulkoilun hyötyjen viitekehys, jonka hän välitti keskustelupalstalla (<https://outdoorsportsbenefits.eu/wp-content/uploads/2019/03/BOSS-Stage1-Full-Report.pdf>).

Sihteeri esitteli mission ja vision eri vaihtoehtot, jotka olivat kunnianhimosuhteeltaan erilaisia.

Marianne Selkäinaho pohti, miten missiossa mainittu *"kansalaisia"* määritellään - lukeutuvatko näihin myös maahanmuuttajat ja eri maiden kansalaiset. Hän toivoi myös, että *"... luonnosta pidetään huolta"* linkittyisi erityisesti virkistyskäyttöön ja ihmisistä huolen pitämiseen. Vision osalta hän piti parhaimpana ja kokonaisvaltaisimpana vaihtoehtoa C, johon olisi lisättävissä digitalisaatio ja B-vaihtoehdosta viimeinen lause *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt itselleen sopivan tavan olla luonnossa"*.

Mari Miettinen kertoi pitävänsä missiosta, jossa on jo mainittuna tärkeät asiat. Sitä voisi ehkä terävöittää tiivistämisellä. Visiovaihtoehdoista hän piti parhaana vaihtoehtoa C, jossa hän piti merkittävänä lausetta *"Lähiluonnon vaaliminen on noussut arvoonsa kuntien päätöksenteossa"*. Myös hänen mielestään visioon voisi lisätä lauseen *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt itselleen sopivan tavan olla luonnossa"*.

Armi Liinamaa kommentoi pitävänsä vision C –vaihtoehtoa lähtökohtaisesti hyvänä ja lisäisi myös B:n loppulauseen (*"Yhä useampi on..."*). Hän pohti, miten mitataan C:ssä mainittuja kansanterveyden positiivisia muutoksia, että ne todella ovat tapahtuneet luonnon virkistyskäytön ansiosta. Hän jättäisi visiosta pois viittauksen kuntiin osoittelevana, enemmän toimenpidepuolelle kuuluvana.

Ida Honkanen piti missiota erinomaisena ja toivoi että siinä mainittu siirtymä kestäväan elämäntapaan näkyisi myös konkreettisissa toimenpiteissä. Vision vaihtoehdoista hän piti vaihtoehtoa C parhaana ja lisäisi siihen B:n loppulauseen muodossa *"Yhä useampi on löytänyt itselleen sopivan tavan olla luonnossa"*. Hän pohti myös kuntien mainintaa vision sijaan muualla.

Tommi Muilu piti missiosta. Hän mielsi sen laajasti ymmärrettävänä, johon liittyy myös elinkeinon näkökulma, ja kansalaisilla voitavan tarkoittaa myös muun maalaisia. Visiosta myös hän jättäisi pois viittauksen kuntiin, kun maakuntia ja valtion aluehallintoakaan ei ole mainittu. Hänestä olisi hyvä nostaa mukaan digitaalisuus ja *"Yhä useampi on..."*, mikä liittyy myös missiossa mainittuun kansalaisiin, joihin hän ymmärsi lukeutuvan myös turisteja ja ulkomaisia vieraita. Hän toivoi vision haasteellisuutta sekä tavoitteellisuutta ja siten B:n ja C:n yhdistelmää.

Eki Karlsson kertoi miettivänsä, kenen missio ja visio tämä on. Jos kyseessä on valtionhallinnon missio, niin kenelle se sitä tekee. Onko kyseessä ympäristöministeriö, valtioneuvosto, valtio vai mikä taho? Missiota hän piti yleisluontoisena. Hän toivoi, että tavoitetta olisi enemmän näkyvissä; mikä on muuttunut vuonna 2030? Hän piti erinomaisena, että mainitaan jokaisen omat tavat virkistyskäytössä. Vision vaihtoehdoista hänen mielestään vaihtoehto C oli paras, joskin siinä on liikaa lauseita ja se ei ole ytimekäs.

Leena Kristeri pohti missiosta, miten virkistyskäyttöstrategia liittyy kestäväan elämäntapaan. Visio voi olla hänen mielestään kunnianhimoisempi, ja siinä voi olla konkreettista mukana. Hän piti myös ilmauksesta *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt itselleen sopivan tavan olla luonnossa"*. Hän ei nostaisi kuntia erikseen

osoittelevasti esiin, sillä jokainen toimija on tärkeä. Hän piti vision A-vaihtoehdossa mainitusta tiedostavuudesta ja C:ssä mainitusta panostamisesta, että se näkyisi myös konkreettisuutena.

Taina Väre kertoi, että Kuntaliiton uusi varajäsen Tommi Maasilta osallistuisi mielellään mukaan strategiatyöhön. Mission osalta hän kysyi, pitäisikö luonnon kestävä virkistyskäyttö näkyä vielä paremmin, sekä pitäisikö näkyä yhteistyö julkisen hallinnon ja muiden toimijoiden kanssa. Ihmisillä tulisi olla enemmän tietoa, miten luonnossa käyttäydytään, tiedon lisääminen auttaa huolenpitoa luonnosta. Vision osalta hän oli ihastunut C-kohtaan, ja totesi, että vaihtoehtoja yhdistelemällä siitä saisi vielä paremman. Kunnat hän jättäisi visiosta pois. Väre lisäisi visioon myös lauseen *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt..."*. Visiossa hän toivoisi näkyvän kestävä virkistyskäytön.

Markus Tarasti huomautti, että lähiluonnon osalta kunnilla on merkittävä rooli päätöksenteossa, mutta lause voitaisiin muuttaa muotoon *"... yhteiskunnallisessa päätöksenteossa"*. Hän pohti, voisiko passiivisessa muodossa olevan *"... tavan olla luonnossa"* muuttaa muotoon *"... tavan virkistäytyä luonnossa"*. Terminologian osalta (kansalaiset, suomalaiset) tulisi tehdä yhteismitallistaminen.

Eki Karlsson nostaisi ihmisten virkistyskäytön enemmän esille, luonnoksen ollessa nyt painottunut enemmän luontoon. Ilmaus siitä, että *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt ..."* voi olla vaikea tai mahdoton, kun 96% suomalaisista on jo löytänyt luonnon virkistyskäytön. Hän painotti edelleen kysymystä, miten edistämme ulkoilua. Onko visio valtiossa se, että saamme päätöksentekokoneiston toimimaan siten, että mahdollisimman moni pääsee volyyymilla ulkoilemaan haluamallaan tavalla.

Miliza Malmelin kertoi Metsähallituksen Sakari Kokkosen sähköpostilla yhteysvaikeuksien takia välittämät kommentit. Missio on hyvä, luontevaa kieltä. Ilmaus *"Auttaa kansalaisia voimaan paremmin"* sisältää myös taloudellisen hyvinvoinnin. Vision vaihtoehdoista A on heikoin. B:ssä on hyviä elementtejä, erityisesti viimeinen lause, jonka voisi tuoda visioon. Visiota ei tulisi kuitenkaan enää pidentää. C-vaihtoehdosta ehdotuksena oli poistaa kokonaan lause *"Kaikkien suomalaisten liikkuminen luonnossa on lisääntynyt, erityisesti lasten ja nuorten."* ja tuoda sen tilalle B:stä ilmaus *"Yhä useampi suomalainen on löytänyt itselleen sopivan tavan olla luonnossa"*.

Miliza Malmelin kertoi työryhmän käsittelystä, jossa oli käytyyn samankaltaista keskustelua. Vision vaihtoehdoista liputettiin eniten C:ssä. Kuntien esiin nostamista ei katsottu työryhmässä ongelmaksi, pikemminkin päinvastoin. Missiota pidettiin hyvänä. Siinä sanan *"kansalaisia"* voisi vaihtaa muotoon *"meitä"*, mikä riippuu kuitenkin koko strategian kirjoitusasusta. Hän taustoitti ajatusta luonnon virkistyskäytön yhteydestä kestäväan elämäntapaan: kun ihmiset virkistäytyvät luonnossa, kasvaa heidän ymmärryksenä luonnosta ja siitä, miten ihmiset vaikuttavat luontoon omilla teoillaan ja elämäntavoillaan.

Sihteeri totesi valmistelussa olevan valtionhallinnon strategian, mutta että se pyrkii olemaan mukaan ottava. Eri ohjauskeinojen kautta on toivottavasti saavutettavissa laajempi joukko, joka voi kokea strategian omakseen. Virkistyskäytön sekä kestäväan elämäntavan ja globaalien ympäristömuutosten välisestä yhteydestä hän toi täydennyksenä esiin ajatuksen luontomme riittävyydestä virkistytymisen tarpeisiin ja luonnossa olon merkityksen biodiversiteetin ymmärtämiseen. Odotukset kuntia kohtaan nousivat esiin myös Otakantaa.fi -kyselyssä. Ulkoilun määrän kasvattamisessa on huomattava, että 96 prosentissa on mukana myös niukemmin ulkoilevia, joiden ulkoilukertojen määrää on kasvatettavissa.

Puheenjohtaja kiitti keskustelusta ja totesi yhteenvedona, että missio ja visio voidaan muokata vaihtoehtojen B ja C pohjalta, lisäämällä B:stä osia vaihtoehtoon C ja tarkastelemalla syntyvää kokonaisuutta. Keskustelu osoitti, että suhteellisen kunnianhimoista otetta tavoitellaan.

Taina Väre ehdotti vielä, että mission ensimmäisessä lauseessa *"voimaan paremmin"* voisi korvata puhumalla *"hyvinvoinnista"*.

Sihteeri esitteli seuraavaksi strategiset tavoitteet eli päämäärät: lähiluonnon saavutettavuus, kansanterveyden edistäminen, luonnon kestävyys vaaliminen, resurssien ja yhteistyön varmistaminen sekä painoarvo päätöksenteossa.

Eki Karlsson sanoi, että resurssien varmistaminen kannattaisi nostaa ensimmäiseksi ja tärkeimmäksi asiaksi kokonaisuudessa, koska luonnon virkistyskäyttöön liittyvä organisointi ei ole valtionhallinnossa tällä hetkellä riittävällä tasolla siihen nähden, kuinka paljon ihmiset ulkoivat ja mikä on sen kansanterveydellinen merkitys, puhumattakaan matkailusta. Hän huomautti, että strategiassa eivät ole näkyvissä arvot. Jos ne olisivat, niin hänen mukaansa ei tarvitsisi nostaa tavoitteissa esiin luonnon kestävyys vaalimista.

Armi Liinamaa kertoi olevansa päinvastaista mieltä resurssikysymyksestä. Rahoitus ei ole hänen mukaansa strateginen tavoite vaan lainsäädännön ja verotuksen tavoin keino tavoitteiden saavuttamiseksi. Hän kysyi aiemmin lähetettyyn luonnosversioon viitaten, jossa oli mukana yhteistyön varmistaminen, voisiko tavoitteen muotoilla enemmän yhteistyön näkökulmasta. Nykyinen kirjaus olisi hänen mukaansa ongelmallinen valtioneuvoston periaatepäätöksessä. Hän pohti myös saavutettavuuden osalta yhdenvertaisuutta (*"Suomessa lähiluonto on yhdenvertaisesti kaikkien saavutettavissa."*). Hän piti termiä ongelmallisena, ja kysyi sen realistisuudesta. Ottaen huomioon maantieteelliset seikat ja ihmisten terveydentilaan liittyvät asiat, tätä ei ole ehkä mahdollista toteuttaa. Hän kysyi, tarkoittaako tämä toimenpidetasolla, että tulisi esimerkiksi tukea julkisin varoin julkista liikennettä, joka on kannattamatonta, vai mitä se tarkoittaa käytännössä. Kyseisen sanan voisi jättää hänen mielestään pois ja ajatus taustalla edelleen säilyisi.

Marianne Selkäinaho korosti puolestaan, että *"yhdenvertaisuus"* on tärkeä sana olla mukana, *"kaikkien"* sanaa voisi neutralisoida. Se ei tarkoita, että jokaiselle pitää järjestää julkinen liikenne. Riippumatta missä asut, ei ole olemassa sellaisia syitä, miksi et voisi käyttää lähiluontoa.

Puheenjohtaja totesi, että kun vastakkaisia kommentteja tulee, on hyvä pohtia, mitä se tarkoittaa käytännössä.

Miliza Malmelin välitti Metsähallituksen sähköpostitse tulleen kommentin kohtaan *"Luontoa kunnioitetaan, sen monimuotoisuudesta ja kantokyvystä huolehditaan virkistyskäytössä"*. Metsähallituksen kommentin mukaan *virkistyskäytön* tulee olla kestävä.

Taina Väre kertoi miettivänsä, mitä tarkoittaa yhdenvertaisuus kaupunkilaisten ja maalla asuvien näkökulmasta. Hänen mielestään kaksi viimeistä tavoitetta (resurssit ja päätöksenteko) liittyvät toisiinsa, nimenomaan yhteistyö eri toimijoiden välillä. Hän miettisi vielä, ovatko strategiset tavoitteet ilmaistu tavoitemuodossa vai tekemismuodossa.

Sihteeri kertoi, että monet erityisryhmät ovat olleet edustettuina valmisteluprosessissa ja pitäneet tärkeänä yhdenvertaisuutta. Arvot voisivat sinänsä olla näkyvissä, mutta niiden määrittely tuntuu tässä vaiheessa haastavalta ja saattaisi tukehduttaa strategian valmisteluprosessia. Hän toivoi, että arvot näkyisivät niin missiossa, visiossa kuin strategisissa tavoitteissa.

Miliza Malmelin kommentoi, että *"yhdenvertaisuus"* tuli mukaan työryhmän ehdotuksesta, ja työryhmässä keskusteltiin myös sanoista *"vaaliminen"* ja *"kantokyky"*. Hän ei kuitenkaan nähnyt yleisesti suuria eroja työryhmän ja ohjausryhmän keskustelujen välillä.

Puheenjohtaja tulkitsi käydyin keskustelun pohjalta, että strategisissa tavoitteissa on oikeita asioita, mutta erityisesti resursseista keskustellun, tulisiko niiden olla mukana.

Eki Karlsson sanoi, että monimuotoisen luonnon virkistyskäytön edistäminen tulisi olla erikseen mainittu strateginen tavoite, vaikka *"saavutettavuus"* pitää sitä jollain tavalla sisällään.

Sihteeri muistutti, että monimuotoisen luonnon virkistyskäytön edistäminen on mukana visiossa, ja pohti missä määrin sitä on toistettava, jos halutaan pysyä tiiviissä muodossa.

Puheenjohtaja totesi, että strategiaa on hyvä katsoa kokonaisuutena, kun arvioidaan eri asioiden painosuhdetta.

Sihteeri esitteli seuraavaksi lyhyesti toimintalinjaukset, joita oli yhdeksän, ja joista osa jakaantui useampaan toimenpiteeseen. Myös toimijatahot olivat näkyvillä, ja heihin tullaan olemaan kesäaikana yhteydessä. Puheenjohtaja muistutti, että toimintalinjaukset ovat aihioita eri tarkkuustasolla.

Ida Honkanen huomautti, että *maan kattava* toistaa ilmausta *kansallinen*. Hän kysyi, miten kestävyys ja toisaalta matkailu sekä elinkeinotoiminta näkyvät toimintalinjauksissa.

Marianne Selkäinaho arvioi, että digitaalisuuteen liittyvä retkeilytietopalvelu on iso kokonaisuus ja siten resurssikysymys, joka käsitellään varmaankin myöhemmin.

Eki Karlsson totesi, että digitaalisuus on trendi ja siten hienoa, että se on otettu esille. Hän nostaisi kuntien maankäyttökokonaisuuden avaintoimenpiteeksi, ei alakohdaksi.

Armi Liinamaa kommentoi rahoitusta, että on haastavaa valmistella strategiaa vuoteen 2030, kun ei tiedetä mikä on rahoitustaso siihen mennessä. Hän uskoi, että asiaan palataan myöhemmin.

Kuntalain mahdollisten muutosten osalta hän muistutti, että jos kunnille tulee uusia tehtäviä, ne on kompensoitava rahoitusperiaatteen mukaisesti. Maankäyttö ja kaavoitus ovat luonnon ja virkistyskäytön näkökulmasta tärkeitä, mutta etenkin kasvukeskuksien osalta niihin kohdistuu paineita riittävän asuntotuotannon osalta. Ilmastonmuutoksen ja luonnon virkistyskäytön näkökulmasta samalla toimenpiteellä on ristiriitaisia vaikutuksia eri puolilla.

Taina Väre kysyi, kuuluuko kuntien tukeminen toimintalinjauksiin ja kuka tukee kuntia avustuksin. Myös kolmannen sektorin tulisi voida olla mukana palveluiden tarjonnan kehittämisessä ja tuen piirissä, koska heillä on virkistysreitit hallinnassaan.

Sakari Kokkonen ehdotti, että digitaalisuuden yhteydessä mainitun *retkeilytietopalvelun* määrittelyssä retkeily -sanalla voisi olla virkistyskäyttö, ulkoilu tai jokin laajempi ilmaisu, koska retkeilystä tulee mieleen helposti eväs- tai reppuretkely. Kyseessä on joka tapauksessa todella iso ratkaisu, joka vaatii ekosysteemin rakentamisen, resursseja ja monenlaista yhteistyötä.

Eki Karlsson sanoi, että toimintalinjaukset pitäisi sitoa strategiaan tavoitteisiin. Rajoitteellisten erityisryhmien huomioimisessa puhutaan moninaisista ryhmistä.

Puheenjohtaja totesi keskustelun päätteeksi, että kyseessä olevia aihioita viedään näillä evästyksillä kesän aikana eteenpäin.

Sihteeri muistutti, että jotkin toimintalinjaukset saattavat toteuttaa useampaakin strategista tavoitetta. Digitaalinen tietopalvelu on valmistelussa moneen kertaan esiin tullut toive. Vaikka toimintalinjauksissa ei ole näkyvissä hintalappuja, toimenpiteillä on vaikutusta resurssitarpeisiin. Kunnianhimoisen C-vaihtoehdon pohjalta eteneminen tarkoittaa, että siihen tarvitsee panostaa.

Puheenjohtaja totesi Armi Liinamaan kommentoineen vielä kokouksen keskustelupalstalla, miten valtioneuvoston periaatepäätöksellä voidaan linjata resursseja. Nämä ratkaistaan normaalisti julkisen talouden suunnitelmaa ja talousarviota koskeissa menettelyissä.

Käsitteiden osalta päätettiin käyttää entisiä, käytössä olevia määritelmiä.

Puheenjohtaja kiitti osallistujia keskustelun aikana saaduista erinomaisista kommentteista.

6. Jatkovalmistelu

Miliza Malmelin kertoi, että työryhmälle viedään ohjausryhmän viesti ja sen kanssa jatketaan työstöä. Työryhmän jäseniä käytetään hyödyksi oman kompetenssin osalta, pääosin työtä tekee Miliza Malmelin ja erityisesti Matti Nieminen.

Matti Nieminen kertoi, että rajapintoja muihin strategioihin on hahmoteltu ja myös työryhmäläisiltä ollaan saamassa apua tähän teeman ollessa esillä monissa muissakin strategioissa. Tarkoituksena on, että seuraavassa ohjausryhmässä on valmis strategialuonnos ja kokouksessa sovitaan, miten se lähetetään lausunnoille. Hän mainitsi myös, että otakantaa.fi-kyselyssä saatiin vastauksia yli 200 organisaatioedustajalta.

Puheenjohtaja ilmoitti, että aktiivinen kommentointiaika tässä kokouksessa käsitellyille materiaaleille on juhannukseen asti. Sihteeri kertoi olevansa kesällä hyvin tavoitettavissa heinäkuun alkupuolta lukuun ottamatta ja tulee itsekin ottamaan yhteyttä moniin.

7. Muut mahdolliset asiat

Ei ollut.

8. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Seuraava kokous on 26.8.2021 klo 13.00-15.00. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00.